

Nr 147.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse; given Stockholms slott den 9 mars 1928.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Lyberg.

Förslag

till

Lag

om ändring i vissa delar av lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse.

Härigenom förordnas, att lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse skall sålunda ändras, att dels överskriften närmast framför 24 § får lydelsen »Om inbetalning, ökning och nedsättning av grundfonden» och överskriften närmast framför 139 § lydelsen »Om inbetalning, ökning och nedsättning av grundfonden samt om kommanditfonden», dels sju nya paragrafer införas, betecknade 39 a, 39 b, 86 a, 86 b, 154 a, 155 a och 202 a och av nedan angivna lydelse, dels ock övriga här nedan upptagna paragrafer, av vilka 244 och 252 §§ ändrats genom lag den 1 september 1923 (nr 350), erhålla den nya lydelse, som av det följande framgår:

4 §.

Bolagsordning för bankaktiebolag skall angiva

- 1) bolagets firma;
- 2) de — — — utöva;
- 3) den — — — säte;
- 4) antalet — — — beslutförhet;
- 5) huruvida — — — behandling;
- 6) det — — — vidtagna;
- 7) grunderna för utövande av rösträtt och för fattande av beslut å bolagsstämma, såvitt de skola avvika från vad härom finnes föreskrivet i 74, 86 och 86 b §§;
- 8) grundfonden — — — maximikapitalet;
- 9) det — — — lyda;
- 10) antalet — — — befattningar.

Där ej alla aktier skola medföra samma rätt, skall i bolagsordningen angivas det belopp, vartill aktier med företrädesrätt må kunna utgivas, och det företräde, de skola medföra, ävensom, såframt grundfonden skall kunna, utan ändring av bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, den rätt till teckning eller erhållande av nya aktier, som vid grundfondens ökning må tillkomma varje särskilt slag av aktier.

Skall förbehåll träffas enligt 39 a § om grundfondens nedsättning genom inlösen av aktier, varde bestämmelse härom intagen i bolagsordningen.

21 §.

Å — — — styrelseledamöter.

Har förbehåll träffats enligt 39 a § om grundfondens nedsättning genom inlösen av aktier, varde ock det förbehåll angivet i aktiebrevet.

29 §.

Beslutet — — — tecknarna;

5) där ej de nya aktierna skola vara likställda med de förutvarande, den olikhet, som mellan dem skall förefinnas.

31 §.

Där alla förutvarande aktier äga lika rätt, vare varje aktieägare berättigad att, i den mån sådant kan ske, av de nya aktierna efter teckning erhålla det antal, som svarar mot hans andel i den förutvarande grundfonden.

Det åligger styrelsen att genom kungörelse i allmänna tidningarna och i tidning inom den ort, där styrelsen har sitt säte, ävensom, i den mån så ske kan, genom rekommenderade brev om bolagstämman beslut om grundfondens ökning underrätta aktieägarna. Där ej alla aktier skola medföra samma rätt, skola bolagsordningens bestämmelser om aktier av olika slag angivas i kungörelsen och breven till aktieägarna.

38 §.

Grundfonden — — — tillämpning.

Bolagsstämmans beslut om ökningen skall, där ej de nya aktierna skola vara likställda med de förutvarande, angiva den olikhet, som dem emellan skall förefinnas.

Där alla förutvarande aktier äga lika rätt, vare varje aktieägare berättigad att av de nya aktierna erhålla det antal, som svarar mot hans andel i den förutvarande grundfonden.

Beslutet — — — vunnits.

Innefattar — — — ärendet.

Grundfonden — — — överföras.

Ej — — — utlämnats.

39 a §.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse om minimi- och maximikapital, må grundfonden, såframt vid bolagets bildande förbehåll därom gjorts i bolagsordningen, kunna genom inlösen av därvid utgivna aktier med företrädesrätt enligt bestämda grunder nedsättas, dock ej under minimikapitalet.

Dylik nedsättning av grundfonden må kunna ske jämväl genom inlösen av aktier med företrädesrätt, som senare utgivits, såframt förbehåll därom gjorts, efter ty ovan sägs, eller ock träffats i beslutet om aktiernas utgivande och intagits i bolagsordningen.

Förbehåll, varom nu är sagt, må ej bringas till verkställighet, förrän detsamma blivit registrerat. Då nedsättning verkställts, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom för registrering.

Har aktie, enligt vad ovan sägs, blivit inlöst, bör aktiebrevet genom styrelsens försorg förses med påskrift om inlösandet.

39 b §.

Beslut om nedsättning av grundfonden i annat fall än i 39 a § sägs kan fattas endast av bolagsstämman. Beslutet skall angiva det belopp, varmed grundfonden skall nedsättas, ändamålet med nedsättningen samt det sätt, varpå nedsättningen skall genomföras. Kan nedsättningen ej ske utan ändring av bolagsordningen, skall vid ansökningen om Konungens stadfästelse å sådan ändring fogas, i två exemplar, av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga bevitnade namnunderskrifter styrkt avskrift av protokoll, som förts i ärendet, och skall i övrigt iakttagas vad i 87 § är stadgat. Erfordras ej ändring av bolagsordningen, skall styrelsen ofördröjligen, med bifogande av protokollsavskrifter som nyss sagts, anmäla beslutet om nedsättning för registrering.

Beslut om sådan nedsättning må, där det ej tillika innefattar föreskrift, att ett nedsättningen motsvarande belopp skall avsättas till reservfonden, ej bringas till verkställighet utan rättens tillstånd. Ansökan om rättens tillstånd skall vara åtföljd av bevis, att beslutet blivit registrerat. Rätten utfärde kallelse å bolagets borgenärer, med föreläggande för den, som vill bestrida ansökningen, att sist före klockan tolv å viss dag näst efter ett år skriftligen hos rätten göra anmälan därom vid äventyr, att han eljest anses hava medgivit ansökningen. Har bolagets styrelse sitt säte å landet och äskas ej urtima ting, då må inställelsen utsättas till det lagtima ting, som infaller näst efter ett år. Kallelsen varde å rättens dörr anslagen ett år före inställelsedagen samt kungjord i allmänna tidningarna och minst en tidning i orten tre gånger, första gången tio och tredje gången sist fyra månader, innan den dag inträffar. Styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit grundfondens nedsättning eller att säkerhet, som av rätten godkännes, ställts för deras fordringar, varde ansökningen bifallen.

Innefattar beslut om grundfondens nedsättning tillika föreskrift om motsvarande belopps avsättning till reservfonden, skall grundfonden anses nedsatt, då beslutet om nedsättningen blivit registrerat; dock må vinstutdelning icke äga rum, förrän rättens tillstånd därtill erhållits eller grundfonden enligt verkställd registrering ökats med ett mot nedsätt-

ningen svarande belopp. Ansökan om rättens tillstånd till vinstutdelning skall vara åtföljd av bevis, att beslutet om nedsättningen blivit registrerat. Rätten utfärde kallelse å bolagets borgenärer, med föreläggande för den, som vill bestrida ansökningen, att sist före klockan tolv å viss dag näst efter tre månader skriftligen hos rätten göra anmälan därom vid äventyr, att han eljest anses hava medgivit ansökningen. Har bolagets styrelse sitt säte å landet, och äskas ej urtima ting, då må inställelsen utsättas till det lagtima ting, som infaller näst efter tre månader. Kallelsen varde å rättens dörr anslagen tre månader före inställelsedagen samt kungjord i allmänna tidningarna och minst en tidning i orten tre gånger, första gången två månader och tredje gången sist en månad, innan den dag inträffar. Styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit vinstutdelning eller att säkerhet, som av rätten godkännes, ställts för deras fordringar, varde ansökningen bifallen.

Rättens beslut, varigenom tillstånd till nedsättning eller vinstutdelning meddelas, skall i huvudskrift eller styrkt avskrift genom styrelsens försorg insändas för registrering. Likaledes åligger det styrelsen att, då nedsättning, som ej är förenad med motsvarande belopps avsättning till reservfonden, verkställts, därom göra anmälan för registrering.

Nedsättning av grundfonden, som ej är förenad med motsvarande belopps avsättning till reservfonden, vare, där bolagets egendom avträdes till konkurs, som börjar inom ett år från det rättens beslut efter verkställd registrering kungjordes i allmänna tidningarna, utan verkan mot borgenär, som ej till nedsättningen samtyckt eller vid fordringens tillkomst hade kännedom om rättens beslut, varigenom nedsättning medgivits.

Har till fullgörande av beslutet om nedsättning av grundfonden aktie blivit inlöst eller dess belopp minskat, bör aktiebrevet genom styrelsens försorg förses med påskrift därom.

41 §.

Ej må till aktieägarna annorledes än i följd av grundfondens nedsättning, efter ty i 39 a och 39 b §§ sägs, utbetalas annat än den vinst, som förefinnes enligt fastställd balansräkning för sista året, i den mån vinsten ej skall avsättas till reservfonden. Angående förbud mot vinstutdelning för visst fall är stadgat i 39 b § 3 mom.

Varder vinstutdelning beslutad och verkställd i strid med vad i 1 punkten här ovan eller i 39 b § 3 mom. stadgats eller med bestämmelse i bolagsordningen, vare de, som uppburit sådan utdelning, skyldiga att återbära densamma; och ansvare därjämte de, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

43 §.

Jämte — — — — balansräkning:

- 1) Bolagets — — — — anskaffande.
- 2) Andra — — — — avlämna.
- 3) Osäkra — — — — avskrivnas.
- 4) Fast — — — — balansräkning.
- 5) De belopp, vartill grund- och reservfonder samt andra fonder uppgå, skola var för sig i balansräkningen uppföras bland skulderna.
- 6) Kostnader — — — — tillgång.

75 §.

Bolagsstämma — — — — säte.

Styrelsen har att, på sätt bolagsordningen föreskriver, kalla aktieägarna till bolagsstämma. Föreskrivna kallelseåtgärder skola vara vidtagna senast två veckor före ordinarie stämma och senast en vecka före extra stämma. Där för giltighet av beslut erfordras, att det fattas å två på varandra följande stämmor, må kallelse till andra stämman ej ske, innan den första hållits. Kallelse till andra stämman skall, så framt för beslutets giltighet erfordras, att det å denna stämma biträdes av samtliga röstande eller samtliga i omröstningen deltagande ägare av aktier av visst slag, jämväl, där så ske kan, försändas i rekommenderat brev till, i förra fallet, varje aktieägare och, i senare fallet, varje ägare av aktie av nämnda slag.

86 §.

Beslut, som innefattar sådan ändring av bolagsordningen, att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom. Försämras genom beslutet allenast vissa aktiers rätt, erfordras dock samtycke endast av ägarna till nämnda aktier, och gälle i övrigt angående giltigheten av beslutet vad här nedan är för varje särskilt fall stadgat.

Beslut avseende ändring av bolagsordningen i fråga om grunderna för utövande av rösträtt och för fattande av beslut å bolagsstämma vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, samt å den stämma, som sist hålles, biträts av samtliga röstande och dessa tillika företrätt minst tre fjärdedelar av hela grundfonden. Har, i samband med beslut om nedsättning av grundfonden enligt 39 b §, fattats beslut angående ändring av bolagsordningen i fråga om grunderna för utövande av rösträtt, och innefattar sistnämnda beslut ej annan ändring än som erfordras för att förhindra, att förhållandet mellan aktier med olika rätt genom nedsättningen rubbas, gälle med avseende å dylikt beslut om ändring av bolagsordningen vad i 4 mom. stadgas.

Beslut om sådan ändring av bolagsordningen, att grundfonden må ökas,

vare, där aktier med olika rätt finnas, ej giltigt med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, samt å den stämma, som sist hålles, biträts av minst tre fjärdedelar av de röstande och dessa tillika företrätt minst tre fjärdedelar av hela grundfonden samt minst tre fjärdedelar av varje särskilt slag av aktier.

Beslut om annan ändring av bolagsordningen eller om bolagets trädande i likvidation i andra fall än i 92 och 93 §§ sägs vara ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträts av minst två tredjedelar av de röstande.

Är för giltighet av beslut, varom nu är sagt, något ytterligare villkor bestämt i bolagsordningen, lände ock det till efterrättelse.

Å beslut om ändring av bolagsordningen skall sökas Konungens stadfästelse.

86 a §.

Beslut, som i 86 § 3 mom. avses, så ock beslut om sådan ändring av bolagsordningen, att aktier med företrädesrätt må utfärdas, skall innehålla bestämmelser om det belopp, vartill nya aktier må utgivas, om de rättigheter, som i förhållande till de förutvarande aktierna skola tillkomma de nya, samt om den rätt till teckning eller erhållande av nya aktier, som vid grundfondens ökning må tillkomma varje särskilt slag av aktier.

86 b §.

Beslut om nedsättning av grundfonden enligt 39 b § vare, där ej samtliga aktieägare förenat sig därom, ej giltigt, med mindre beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträts av minst två tredjedelar av de röstande. Rubbas genom beslutet rättsförhållandet mellan aktierna, erfordras därjämte samtycke av ägarna av de aktier, vilkas rätt genom beslutet försämras. Har i bankaktiebolag, där aktier med olika rätt finnas, fattats beslut, som avser nedsättning med lika belopp av samtliga aktier av visst slag, och innehåller beslutet tillika, att till reservfonden skall avsättas ett mot nedsättningen svarande belopp, vare, änskönt genom beslutet den rätt, som tillkommer dessa aktier, försämras, beslutet giltigt, där de i omröstningen deltagande ägarna av sådana aktier förenat sig om beslutet samt de tillika företrätt tre fjärdedelar av samtliga aktier av sagda slag. Är för giltighet av beslut, varom ovan sägs, något ytterligare villkor bestämt i bolagsordningen, lände det till efterrättelse.

94 §.

Har bolagsstämman i enlighet med 86 § 4 mom. beslutat, att bolaget skall träda i likvidation, eller skall eljest likvidation verkställas, välje bolagsstämman en eller flere likvidatorer att verkställa likvidationen.

117 §.

Huvudlottägarna stånde öppet att med sig förena kommanditlottägare. Sådana lottägare äro icke för bolagets förbindelser ansvariga med mera än de i bolaget insatt eller åtagit sig insätta. Ej må kommanditlottägare i bolaget inrymmas för större belopp än som motsvarar hälften av grundfonden. Det av kommanditlottägare tillskjutna belopp (kommanditfond) häftar lika med grundfonden för bolagets samtliga förbindelser, men äga vid bolagets upplösning kommanditlottägare återfå vad de insatt, innan utdelning å huvudlotterna må äga rum. Kommanditlott skall lyda å samma belopp som huvudlott. Vad för kommanditlott skall inbetalas må ej bestämmas till lägre belopp än det, varå lotten skall lyda. Kommanditlott vare mot bolaget odelbar.

Kommanditlottägare — — — revisorer.

118 §.

Bolagsordning för solidariskt bankbolag skall angiva

- 1) bolagets firma;
- 2) de — — — utöva;
- 3) den — — — säte;
- 4) antalet — — — beslutförhet;
- 5) huruvida — — — behandling;
- 6) det — — — vidtagna;
- 7) grunderna för utövande av rösträtt och för fattande av beslut å bolagsstämman, såvitt de skola avvika från vad härom finnes föreskrivet i 190, 202 och 202 a §§;
- 8) grundfonden — — — maximikapitalet;
- 9) det — — — lyda;
- 10) antalet — — — befattningar;
- 11) huruvida — — — erforderliga.

Skall förbehåll träffas enligt 155 a § om nedsättning av kommanditfonden genom inlösen av kommanditlotter, varde bestämmelse härom intagen i bolagsordningen.

132 §.

Å — — — styrelseledamöter.

Har förbehåll träffats enligt 155 a § om nedsättning av kommanditfonden genom inlösen av kommanditlotter, varde ock det förbehåll angivet i lottbrevet.

154 a §.

Beslut om nedsättning av grundfonden kan fattas endast av bolagsstämma. Beslutet skall angiva det belopp, varmed grundfonden skall nedsättas, ändamålet med nedsättningen samt det sätt, varpå nedsättningen skall genomföras. Kan nedsättningen ej ske utan ändring av bolagsordningen, skall vid ansökningen om Konungens stadfästelse å sådan ändring fogas, i två exemplar, av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga bevitnade namnunderskrifter styrkt avskrift av protokoll, som förts i ärendet, och skall i övrigt iakttagas vad i 203 § är stadgat. Erfordras ej ändring av bolagsordningen, skall styrelsen ofördröjligen, med bifogande av protokollsavskrifter som nyss sagts, anmäla beslutet om nedsättning för registrering.

Beslut om sådan nedsättning må, där det ej tillika innefattar föreskrift, att ett nedsättningen motsvarande belopp skall avsättas till reservfonden, ej bringas till verkställighet utan rättens tillstånd. Ansökan om rättens tillstånd skall vara åtföljd av bevis, att beslutet blivit registrerat. Rätten utfärde kallelse å bolagets borgenärer, med föreläggande för den, som vill bestrida ansökningen, att sist före klockan tolv å viss dag näst efter ett år skriftligen hos rätten göra anmälan därom vid äventyr, att han eljest anses hava medgivit ansökningen. Har bolagets styrelse sitt säte å landet och äskas ej urtima ting, då må inställelsen utsättas till det lagtima ting, som infaller näst efter ett år. Kallelsen varde å rättens dörr anslagen ett år före inställelsedagen samt kungjord i allmänna tidningarna och minst en tidning i orten tre gånger, första gången tio och tredje gången sist fyra månader, innan den dag inträffar. Styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit grundfondens nedsättning eller att säkerhet, som av rätten godkännes, ställts för deras fordringar, varde ansökningen bifallen.

Innefattar beslut om grundfondens nedsättning tillika föreskrift om motsvarande beloppss avsättning till reservfonden, skall grundfonden anses nedsatt, då beslutet om nedsättningen blivit registrerat; dock må vinstutdelning icke äga rum, förrän rättens tillstånd därtill erhållits eller grundfonden enligt verkställd registrering ökats med ett mot nedsättningen svarande belopp. Ansökan om rättens tillstånd till vinstutdelning skall vara åtföljd av bevis, att beslutet om nedsättningen blivit registrerat. Rätten utfärde kallelse å bolagets borgenärer, med föreläggande för den, som vill bestrida ansökningen, att sist före klockan tolv å viss dag näst efter tre månader skriftligen hos rätten göra anmälan därom vid äventyr, att han eljest anses hava medgivit ansökningen. Har bolagets styrelse sitt säte å landet, och äskas ej urtima ting, då må inställelsen utsättas till det lagtima ting, som infaller näst efter tre månader. Kallelsen varde å rättens dörr anslagen tre månader före in-

ställedagen samt kungjord i allmänna tidningarna och minst en tidning i orten tre gånger, första gången två månader och tredje gången sist en månad, innan den dag inträffar. Styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit vinstutdelning eller att säkerhet, som av rätten godkännes, ställts för deras fordringar, varde ansökningen bifallen.

Rättens beslut, varigenom tillstånd till nedsättning eller vinstutdelning meddelas, skall i huvudskrift eller styrkt avskrift genom styrelsens försorg insändas för registrering. Likaledes åligger det styrelsen att, då nedsättning, som ej är förenad med motsvarande belopps avsättning till reservfonden, verkställts, därom göra anmälan för registrering.

Nedsättning av grundfonden, som ej är förenad med motsvarande belopps avsättning till reservfonden, vare, där bolagets egendom avträdes till konkurs, som börjar inom ett år från det rättens beslut efter verkställd registrering kungjordes i allmänna tidningarna, utan verkan mot borgenär, som ej till nedsättningen samtyckt eller vid fordringens tillkomst hade kännedom om rättens beslut, varigenom nedsättning medgivits.

Har till fullgörande av beslutet om nedsättning av grundfonden huvudlott blivit inlöst eller dess belopp minskat, bör lottbrevet genom styrelsens försorg förses med påskrift därom.

155 a §.

Kommanditfonden må, såframt vid bolagets bildande förbehåll därom gjorts i bolagsordningen, kunna genom inlösen av därvid utgivna kommanditlotter enligt bestämda grunder nedsättas.

Dylik nedsättning av kommanditfonden må kunna ske jämväl genom inlösen av kommanditlotter, som senare utgivits, såframt förbehåll därom gjorts, efter ty ovan sägs, eller ock träffats i beslutet om lotternas utgivande och intagits i bolagsordningen.

Förbehåll, varom nu är sagt, må ej bringas till verkställighet, förrän detsamma blivit registrerat. Då nedsättning verkställts, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom för registrering.

Har kommanditlott, enligt vad ovan sägs, blivit inlöst, bör lottbrevet genom styrelsens försorg förses med påskrift om inlösandet.

157 §.

Ej må till lottägarna annorledes än i följd av grundfondens nedsättning enligt 154 a § eller nedsättning av kommanditfond, efter ty i 155 a § sägs, utbetalas annat än den vinst, som förefinnes enligt fastställd balansräkning för sista året, i den mån vinsten ej skall avsättas till resefonden. Angående förbud mot vinstutdelning för visst fall är stadgat i 154 a § 3 mom.

Varder vinstutdelning beslutad och verkställd i strid med vad i 1 punkten här ovan eller i 154 a § 3 mom. stadgats eller med bestämmelse i bolagsordningen, vare de, som uppburit sådan utdelning, skyldiga att återbära densamma; och ansvare därjämte de, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

159 §.

Jämte — — — balansräkning:

- 1) Bolagets — — — anskaffande.
- 2) Andra — — — avlämna.
- 3) Osäkra — — — avskrivnas.
- 4) Fast — — — balansräkning.
- 5) De belopp, vartill grund- och reservfonder, kommanditfond samt andra fonder uppgå, skola var för sig i balansräkningen uppföras bland skulderna.
- 6) Kostnader — — — tillgång.

202 a §.

Beslut om nedsättning av grundfonden enligt 154 a § vare, där ej samtliga huvudlottägare förenat sig därom, ej giltigt, med mindre beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträts av minst två tredjedelar av de röstande. Är för giltighet av beslut, varom nu är sagt, något ytterligare villkor bestämt i bolagsordningen, lände det till efterrättelse.

243 §.

Beviljas — — — tillkommer.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse, varom förmäles i 4 § 1 mom. under 7) eller i 2 mom., eller förbehåll, som i 4 § 3 mom. sägs, varde anmärkning om den bestämmelse eller det förbehåll gjord i registret.

Den — — — sökanden.

244 §.

Beviljas — — — fullgöras.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse, varom förmäles i 118 § 1 mom. under 7), eller förbehåll, som i 118 § 2 mom. sägs, varde anmärkning om den bestämmelse eller det förbehåll gjord i registret.

Den — — — sökanden.

251 §.

Med böter från och med femtio till och med tvåtusen kronor eller fängelse straffes

- 1) stiftare — — — uppgift;
 - 2) styrelseledamot — — — uppgift;
 - 3) styrelseledamot — — — aktieboken;
 - 4) styrelseledamot eller likvidator, som uppsåtligen i strid med bestämmelser i 39 b § 3 mom., 41 § 1 mom. 1 punkten, 154 a § 3 mom. eller 157 § 1 mom. 1 punkten låter verkställa utbetalning till delägare;
 - 5) styrelseledamot — — — 159 §;
 - 6) revisor — — — granskats;
 - 7) revisor — — — uppdrag;
 - 8) en — — — 187 §.
- Ej — — — straff.

252 §.

Bryter — — — finnes stadgat,
 eller — — — 3 mom.,
 eller underlåter styrelseledamot att iakttaga föreskrift, som i 21 §, 23 § sista momentet, 30 §, 32 §, 33 § 4 mom., 36 § 1 mom., 38 § sista momentet, 39 a § 3 mom. 2 punkten, 39 b § 1 mom. 4 punkten eller 4 mom., 61 §, 65 §, 69 § 1 mom., 73 § 1 eller 4 mom., 87 §, 132 §, 137 §, 143 § 1 mom., 146 §, 148 §, 149 § 4 mom., 152 § 1 mom., 154 § sista momentet, 154 a § 1 mom. 4 punkten eller 4 mom., 155 § 1, 2 eller 3 mom., 155 a § 3 mom. 2 punkten, 177 §, 181 §, 185 § 1 mom., 189 § 1 eller 4 mom. eller 203 § är meddelad.
 eller — — — förteckningen,
 eller — — — är stadgat,
 straffes — — — kronor.
 Samma — — — åligger.
 Förseelse — — — däri.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 februari 1928.*

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden
RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST,
LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Efter gemensam beredning med t. f. chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Lyberg, frågor om vissa ändringar i lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse.

Föredragande departementschefen anför:

»Den 21 augusti 1924 tillsatte Kungl. Maj:ten en särskild kommitté, den s. k. 1924 års bankkommitté, åt vilken uppdrogs att i huvudsaklig överensstämmelse med vissa angivna synpunkter verkställa utredning och avgiva förslag rörande vissa med det svenska bankväsendet sammanhängande spörsmål. Nämnda kommitté har den 17 juni 1927 avgivit betänkande med förslag i det kommittén förelagda ämnet.

Över kommitténs förslag hava utlåtanden avgivits dels av fullmäktige i Sveriges riksbank, dels av bank- och fondinspektionen, som därvid jämväl överlämnat yttrande av svenska bankföreningen, dels ock av kommerskollegium, därvid kollegium även överlämnat yttranden av Sveriges industriförbund, fullmäktige i järnkantoret och samtliga handelskammare i riket.

Huvuddelen av kommitténs förslag är jag icke beredd att nu underställa Kungl. Maj:ts prövning, enär däri ingående frågor särskilt i anledning av de erinringar, som i angivna yttranden gjorts mot kommitténs förslag, tarva ytterligare övertvägande och granskning.

Emellertid berör kommitténs förslag vissa spörsmål, vilkas besvarande snarast möjligt synes på grund av rådande förhållanden vara av den vikt, att de så vitt möjligt böra underställas riksdagens prövning redan i år. Jag syftar på kommitténs förslag, att bankbolag skola erhålla rätt att utfärda preferensaktier och att nedsätta sitt kapital.

De föreslagna bestämmelserna angående rätt att utfärda preferensaktier beröra endast bankaktiebolag. Ifråga om solidariska bankbolag finnes redan nu en motsvarighet i huvudlottägarnes rätt att med sig förena

1924 års
bank-
kommitté.
Preferens-
aktier.

kommanditlottägare. Den av kommittén föreslagna huvudbestämmelsen i ämnet har avsetts att införas i 4 §. Kommittén har beträffande den i detta avseende föreslagna ändringen i nämnda paragraf anfört följande:

»Enligt 92 § banklagen kunna aktieägare i bankaktiebolag, då så stor del av grundfonden gått förlorad, att bolaget är skyldigt att träda i likvidation, möjliggöra rörelsens fortsättande genom att tillskjuta vad som erfordras för att återställa grundfonden till dess behöriga belopp. De aktieägare, som verkställt dylikt tillskott, äga att av bolagets behållna vinstmedel erhålla åter vad de tillskjutit jämte ränta efter sex procent, innan annan utdelning får ske, varjämte de även i händelse av bankens likvidation äga viss företrädesrätt för återbekommande av tillskotten. Även i andra fall än det med denna bestämmelse avsedda kan det visa sig nödvändigt att stärka en banks kassaställning eller tillföra densamma ökat rörelsekapital. Nytt kapital har därvid stundom erhållits genom utgivande av så kallade förlagsbevis, d. v. s. skuldebrev löpande med bestämd ränta och med rätt till betalning före aktieägarna men efter bankens övriga fordringsägare. Emellertid torde det för vinnande av nu berörda syften, grundfondens återställande och stärkandet av företagens likviditet, kunna vara lämpligare att utgiva preferensaktier. Något avgörande skäl lär icke heller kunna anföras, varför icke bankaktiebolag i likhet med andra aktiebolag skulle hava möjlighet att utgiva dylika aktier. Med hänsyn härtill har kommittén ansett sig böra föreslå sådana ändringar i banklagen, att möjlighet vinnes till utgivande av aktier med företrädesrätt.

De ändringar i banklagen, som av kommittén föreslås i avsikt att möjliggöra utgivandet av preferensaktier, ansluta sig till motsvarande bestämmelser i aktiebolagslagen. I förevarande paragraf stadgas sålunda, att, därest ej alla aktier skola medföra samma rätt, i bolagsordningen skall angivas det belopp, vartill aktier med företrädesrätt må utgivas, och det företräde, de skola medföra, ävensom, därest bolagsordningen innehåller bestämmelser om minimi- och maximikapital, den rätt till teckning eller erhållande av nya aktier, som vid grundfondens ökning skall tillkomma varje särskilt slag av aktier.»

Nedsättning
av grundfonden.

Kommitténs förslag ifråga om kapitalnedsättning avser nedsättning av grundfond dels genom inlösen av preferensaktier och dels på annat sätt ävensom, såvitt angår solidariska bankbolag, nedsättning av kommanditfond. Innan jag ingår på kommitténs förslag i denna del, vill jag erinra, att enligt nu gällande banklag bankbolags grundfond samt, såvitt angår solidariska bankbolag, kommanditfond icke må minskas, så länge vederbörande bolags bankrörelse fortfar. De av kommittén föreslagna huvudbestämmelserna äro avsedda att införas i nya paragrafer, betecknade 39 a, 39 b, 154 a och 155 a §§.

Kommittén har till en början lämnat följande redogörelse för den allmänna aktiebolagslagens stadganden angående nedsättning av aktiekapital:

»Enligt 49 § i gällande lag om aktiebolag kan i dylikt bolag, vars bolagsordning innehåller bestämmelse om minimi- och maximikapital, aktiekapitalet enligt bestämda grunder nedsättas genom inlösen av *vissa aktier*, därest förbehåll därom gjorts i stiftelseurkunden eller vid bolagsordningens antagande. Dylik nedsättning, som dock ej får ske under minimi-

kapitalet, kan äga rum jämväl genom inlösen av aktier, som utgivits vid aktiekapitalets ökning, så framt förbehåll därom gjorts på sätt nyss nämnts eller i beslutet om ökningen. För en nedsättning av aktiekapital i nu berört fall erfordras icke under alla förhållanden särskilt beslut av bolagsstämma. Då nämligen med åtgärden ofta endast avses, att en i bolagsordningen bestämd amorteringsplan skall följas, kan densamma även beslutas av styrelsen. Förbehåll, varom nyss är sagt, må emellertid ej bringas till verkställighet, där det ej blivit intaget i bolagsordningen och registrerat. Tillika gäller, att då nedsättning verkställts, styrelsen omedelbart skall göra anmälan därom för registrering samt att, sedan aktie blivit inlöst, aktiebrevet genom styrelsens försorg bör förses med påskrift om inlösandet. Inlösen, varom i 49 § är fråga, förekommer oftast beträffande preferensaktier.

Beträffande nedsättning av aktiekapital i annat fall än nu är nämnt givas regler i 50 § i aktiebolagslagen, sådan denna paragraf lyder enligt lagen den 28 mars 1924. Beslut om här avsedd nedsättning kan fattas endast av bolagsstämma. Detsamma skall ange det belopp, varmed aktiekapitalet skall nedsättas, ändamålet med nedsättningen samt det sätt, varpå densamma skall genomföras. Genom styrelsens försorg skall beslutet ofördröjligen anmälas för registrering. Vid anmälan skall fogas i två exemplar av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevitnade namnunderskrifter styrkt avskrift av protokoll, som förts i ärendet. I fråga om verkställande av beslutet om nedsättning skiljes i 50 § mellan å ena sidan beslut, som tillika innefattar föreskrift, att ett mot nedsättningen svarande belopp skall avsättas till reservfonden, och å andra sidan beslut utan denna innebörd. Beslut av sistnämnda natur, vilket innebär en återbetalning av en del av aktiekapitalet, må ej bringas till verkställighet utan rättens tillstånd. Ansökan om rättens tillstånd skall åtföljas av bevis, att beslutet blivit registrerat, samt förteckning å bolagets samtliga kända borgenärer. Sedan ansökan gjorts, skall rätten utfärda årsstämma å bolagets okända borgenärer. Styrkes inför rätten, att de borgenärer, som äro upptagna å förteckningen eller givit sig an hos rätten, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit aktiekapitalets nedsättning, eller att säkerhet, som godkännes av rätten, ställts för deras fordringar, skall ansöknigen bifallas.

Vidkommande åter sådant beslut om nedsättning, som tillika innefattar föreskrift om motsvarande belopp avsättning till reservfonden — en åtgärd, som vidtages för att bereda möjlighet till avskrivningar — erfordras till själva nedsättningsåtgärden icke något rättens tillstånd utan gäller, att aktiekapitalet skall anses nedsatt, då beslutet om nedsättningen blivit registrerat. Emellertid må *vinstutdelning* icke äga rum förrän rättens tillstånd därtill erhållits eller aktiekapitalet enligt verkställd registrering ökats med ett mot nedsättningen svarande belopp. Ansökan om rättens tillstånd till vinstutdelning skall vara åtföljd av bevis, att beslutet om nedsättning blivit registrerat, ävensom av förteckning å bolagets samtliga kända borgenärer. Rätten skall utfärda kallelse å bolagets borgenärer, såväl kända som okända, med föreläggande för den, som vill bestrida ansöknigen, att sist före klockan tolv å viss dag näst efter tre månader skriftligen hos rätten göra anmälan därom, vid äventyr att han eljest anses hava medgivit ansöknigen. Vissa föreskrifter meddelas i fråga om sättet för kallelsens kungörande och borgenärernas underrättande. Bland annat skola kronans ombudsman i orten samt alla kända borgenärer

särskilt underrättas om kallelsen. Styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivt till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit vinstutdelning, eller att säkerhet, som rätten godkänner, ställts för deras fordringar, skall ansökningen bifallas. Sedan rättens tillstånd till nedsättning eller vinstutdelning erhållits, liksom då nedsättning, som ej är förenad med motsvarande beloppss avsättning till reservfonden, verkställd, skall anmälan därom för registrering göras genom styrelsens försorg. Nedsättning av aktiekapitalet, som ej är förenad med motsvarande beloppss avsättning till reservfonden, d. v. s. återbetalning av kapital, är, därest bolagets egendom avträdes till konkurs, som börjar inom ett år från det rättens beslut efter verkställd registrering kungjordes, utan verkan mot borgenär, som ej samtyckt till nedsättningen eller vid fordringens tillkomst hade kännedom om rättens beslut. Om till fullgörande av beslutet om nedsättningen aktie blivt inlöst eller dess belopp minskats, bör aktiebrevet genom styrelsens försorg förses med påskrift därom.»

Därefter har kommittén i fråga om bland annat de föreslagna 39 a och 39 b §§ anfört följande:

»Syftet med bestämmelsen, att bankaktiebolags grundfond icke må nedsättas, är givetvis att skydda bolagets borgenärers, i främsta rummet insättarnas, intresse. Emellertid kunna fall förekomma, då en nedsättning av grundfonden ur olika synpunkter kan vara ändamålsenlig. Därest formerna för sådan nedsättning på lämpligt sätt avvägas, synes densamma även kunna ske utan kränkning av borgenärernas berättigade intressen.

Vid övervägande av frågan, huruvida möjlighet bör beredas för nedsättning av bankaktiebolags grundfond, bör först beaktas sådan nedsättning, som sker genom inlösen av aktier efter utlottning eller efter annan grund. De skäl, som tala för medgivande av dylik inlösen i fråga om andra aktiebolag, synas i viss mån vara för handen även beträffande bankaktiebolag. Som redan berörts vid 4 §, har kommittén ansett sig böra föreslå sådan ändring i banklagen, att bankaktiebolag skall äga möjlighet att utgiva aktier med företrädesrätt. Emission av dylika aktier torde företrädesvis komma i fråga, då bankföretag vid rekonstruktion eller eljest i följd av tillfälliga svårigheter är i behov av nytt kapital. Det synes med hänsyn härtill lämpligt, att möjlighet beredes företaget att, då dylikt tillfälligt kapitalbehov upphört, inlösa de utgivna preferensaktierna. Enligt aktiebolagslagen kan inlösen, varom nu är fråga, äga rum av såväl aktier med företrädesrätt som andra aktier. Emellertid torde såvitt angår bankaktiebolag möjlighet till dylik inlösen böra införas endast beträffande preferensaktier. Något praktiskt behov att kunna på detta sätt inlösa även stamaktier lär nämligen i fråga om dylika bolag icke föreligga.

Vad angår nedsättning av grundfonden i andra fall än nu nämnts, är att märka, att dylik nedsättning antingen är förenad med återbetalning till aktieägarna av viss del av kapitalet eller innefattar nedskrivning av kapitalet till täckande av lidna förluster. Nedsättning med kapitalåterbetalning torde understundom kunna visa sig önskvärd, då ett bankaktiebolag icke längre har behov av hela det kapital, som införts i rörelsen. Detta kan bero på olika omständigheter. Det kan tänkas, att en höjning av penningvärdet eller en minskning av affärsbankernas roll i kreditförmedlingen kan komma att medföra en nedgång i omslutningen med därav följande minskat behov av eget kapital. För någon bank kan exempelvis kapitalbehovet visa sig mindre av den anledningen att banken fått sitt

verksamhetsområde minskat eller sin verksamhet eljest inskränkt. Till följd av den minskning i omslutningen, som sålunda kan uppkomma, kan svårighet finnas att nöjaktigt förränta hela det investerade kapitalet. Det torde därför kunna komma att föreligga skäl att nedbringa detsamma genom återbetalning till aktieägarna.

Av större betydelse är givetvis frågan om nedsättning av aktiekapital till täckande av uppkommen förlust. Erfarenheten från den efter världskriget följande depressionstiden har tydligt ådagalagt, att behov kan föreligga av dylik kapitalnedsättning. Sadan nedsättning har också i stor omfattning förekommit inom andra aktiebolag än bankaktiebolag. Då för banks del så stora förluster uppkommit, att en nedsättning av grundfonden visat sig erforderlig, har det med hänsyn till gällande förbud mot nedsättning av nämnda fond blivit nödvändigt att bilda ett nytt bolag för övertagande av det gamla bolagets rörelse. En dylik åtgärd är emellertid förenad med betydande olägenheter. Densamma är ägnad att framkalla oro bland banks kunder och minskning av allmänhetens förtroende för företaget. Dessutom är densamma förenad med avsevärda kostnader, såväl direkt för själva bildningen av det nya bolaget som indirekt genom de kostnader av olika slag, som bankrörelsens övergång till nytt bolag medför.

På grund av det anförda anser sig kommittén böra föreslå sådana ändringar i banklagen, att möjlighet beredes till nedsättning av bankaktiebolags grundfond. De föreslagna bestämmelserna ansluta sig i huvudsak till de föreskrifter, som, på sätt ovan berörts, enligt aktiebolagslagen gälla för nedsättning av aktiekapital. Med hänsyn till de olikheter, som förefinnas mellan bankaktiebolag och annat aktiebolag, har emellertid föreslagits vissa modifikationer i sistnämnda föreskrifter.

I 39 a § hava införts bestämmelser angående grundfondens minskning genom inlösen. Desamma överensstämma i huvudsak med föreskrifterna i 49 § aktiebolagslagen. Sasom redan berörts, har emellertid möjligheten till inlösen begränsats till aktier med företrädesrätt. Förbehåll om inlösen skall, för att kunna tillämpas å aktier, som utgivits i samband med bolagets bildande, hava intagits i den därvid stadfästa bolagsordningen och för att gälla senare utgivna aktier antingen förekomma i berörda bolagsordning eller ock hava intagits i beslutet om aktiernas utgivande och införts i bolagsordningen. Beträffande införande i bolagsordningen av dylikt förbehåll gälla vanliga regler om ändring i bolagsordningen och Konungens fastställelse därå.

I samband härmed har i 21 § såsom ett nytt moment införts en från aktiebolagslagen hämtad bestämmelse, att om förbehåll träffats om grundfondens nedsättning genom inlösen av aktier, dylikt förbehåll skall angivas i aktiebrevet.

Kommittén vill här framhålla, att genom berörda tillägg den i 252 § förekommade straffbestämmelsen för styrelseledamot, som underlåter att iakttaga föreskriften i 21 §, får en vidare omfattning. I straffrättsligt hänseende kommer detta att medföra en olikhet i förhållande till motsvarande straffbestämmelser i aktiebolagslagen. Sistnämnda lag, vilkens straffbestämmelser fördelats på två paragrafer, 132 och 133 §§, den förra med strängare, den senare med mildare straffskala, stadgar nämligen för styrelseledamot, med vars begivande utfärdas aktiebrev, i vilket mot föreskriften i 26 § 2 mom. i samma lag ett träffat förbehåll om aktiekapitalets nedsättning genom inlösen av aktier icke angivits, straff

efter den strängare straffskalan, under det att motsvarande förseelse enligt banklagen — vilken lag även innehåller straffbestämmelser fördelade på två paragrafer med olika straffskalor, en strängare i 251 § och en mildare i 252 § — skulle komma att bestraffas efter den mildare straffskalan. Det bör emellertid framhållas, att såvitt angår förseelse bestående i underlåtenhet att ställa aktie- eller lottbrev till viss man, redan nu förefinnes skillnad mellan de båda lagarna, i det att enligt aktiebolagslagen för styrelseledamot med vars begivande utfärdas aktiebrev, vilket utan Konungens lov är ställt till innehavaren, straffet skall utmätas efter den strängare skalan, under det att enligt banklagen underlåtenhet att ställa aktie- eller lottbrev till viss man är belagt med ansvar enligt den mildare straffskalan. Vid sådant förhållande och då underlåtenhet att i aktiebrev införa ett träffat förbehåll av ovan angivet slag synes böra närmast jämföras med underlåtenhet att ställa aktie- eller lottbrev till viss man, har kommittén icke funnit anledning att av hänsyn till aktiebolagslagens straffbestämmelser låta förevarande tillägg till 21 § medföra ändring i den till 21 § anknutna straffbestämmelsen i 252 §.

Föreskrifter om nedsättning av grundfonden i annat fall, än i 39 a § omförmäles, givas i 39 b §. Desamma motsvara i huvudsak bestämmelserna i 50 § aktiebolagslagen. Liksom i sistnämnda lagrum föreskrives sålunda i 39 b § 1 mom., att beslut om dylik nedsättning kan fattas endast av bolagsstämman, samt att detsamma skall angeva det belopp, varmed grundfonden skall nedsättas, ändamålet med nedsättningen och det sätt, varpå densamma skall genomföras. Tillika stadgas, att för den händelse nedsättningsbeslutet förutsätter ändring av bolagsordningen, vid ansökningen om fastställelse av dylik ändring skall fogas sådana protokollsavskrifter, som avses i 50 § aktiebolagslagen. För registrering skola därefter gälla de i 87 § givna bestämmelserna. Därest ändring av bolagsordningen icke erfordras, åligger det styrelsen att, såsom stadgas i 50 § aktiebolagslagen, anmäla nedsättningsbeslutet för registrering.

Vid anmälan i statsråd den 14 december 1923 av det förslag, som ligger till grund för nu gällande lydelse av 50 § aktiebolagslagen, erinrade föredragande departementschefen, att därest man såge frågan om kapitalnedsättningen ur borgenärernas synpunkt, en väsentlig skillnad föreläge, allt eftersom nedsättningen vore förenad med kapitalåterbetalning eller ej. Genom en nedsättning, som vore förenad med återbetalning, fränhändes bolaget en kapitaltillgång, och detta kunde vara synnerligen menligt för borgenärerna. Skedde däremot endast en nedskrivning av kapitalet till täckande av förlust, vore själva nedsättningen endast en bokföringsåtgärd som i och för sig icke kunde medföra någon skada för borgenärerna. Men sedan nedsättningen verkställts, finge det nedsatta aktiekapitalet läggas till grund för beräkning av vinst. Hade nedsättningen icke skett, skulle ingen utdelning fått äga rum, förrän balansräkningen med det gamla aktiekapitalet, uppfört såsom skuld, utvisat vinst. Om nedsättning enligt då gällande bestämmelser verkställts, finge däremot utdelning ske, så snart en behållning, överstigande det nedsatta aktiekapitalet, förefunnnes. Först genom att vinstutdelning efter nedsättningen ägde rum, kunde sålunda skada tillskyndas borgenärerna. All tillbörlig hänsyn till deras intressen syntes förty vara iakttagen, om det stadgades, att nedsättning av aktiekapital, som avsåge täckande av förlust, finge verkställas utan rättens tillstånd, men att vinstutdelning icke finge ske utan sådant

tillstånd med därmed sammanhängande proklamaförfarande. En sådan bestämmelse kunde till en början bliva av värde för ett bolag, som eljest hotades med likvidation på grund av att två tredjedelar av dess aktiekapital gått förlorat. Vid avgörandet av frågan om skyldigheten att likvidera hade man efter nedsättningsbeslutet endast att räkna med det nedsatta aktiekapitalet. Men framför allt ur en annan synpunkt medförde anordningen fördel. Utan att inhämta rättens tillstånd kunde man få nedskriwa aktierna och därigenom öppna möjlighet att åter öka kapitalet. Ökades då aktiekapitalet med ett mot nedsättningen svarande belopp, syntes något proklamaförfarande icke vidare vara behöfligt. När aktiekapitalet ökats till sitt förutvarande belopp, finge nämligen utdelning ej ske, därest icke balansräkningen utvisade en behållning, överstigande det gamla aktiekapitalet. Förhållandet bleve sålunda detsamma, som om varken nedsättning eller ökning någonsin ägt rum.

De synpunkter, som sålunda anförts beträffande nedsättning av aktiekapital, torde böra vinna beaktande jämväl i fråga om nedsättning av bankaktiebolags grundfond. Med hänsyn härtill har kommittén ansett sig böra förorda, att olika regler skola tillämpas, då nedsättning är förenad med kapitalutbetalning till aktieägarna och då nedsättningen sker för att bereda möjlighet till avskrivning av gjorda förluster.

Rörande sådan nedsättning av grundfonden, som är förenad med kapitalutbetalning, föreslås i 39 b § 2 mom. en bestämmelse av innehåll, att beslutet icke må bringas till verkställighet utan rättens tillstånd, ävensom att ansökan om dylikt tillstånd skall vara åtföljd av bevis, att beslutet blivit registrerat. Dessa regler överensstämma med motsvarande föreskrifter i aktiebolagslagen. Vidkommande kallelseförfarandet har emellertid kommittén funnit, att de i aktiebolagslagen härutinnan givna reglerna icke böra i oförändrat skick komma till användning i fråga om bankbolag. Bestämmelserna om särskilda kallelser till samtliga kända borgenärer och skyldighet för bolaget att sedermera styrka, att såväl dessa som de andra borgenärer, vilka efter årsstämningen givit sig an hos rätten, blivit till fullo förnöjda, medgivit nedsättningen eller erhållit fullgod säkerhet, skulle, därest de vunne tillämpning rörande bankaktiebolag, medföra sådana olägenheter, att nedsättning icke komme till stånd. Tillämpandet av dylika bestämmelser skulle, då fråga vore om en bank med dess talrika insättare, föranleda avsevärda kostnader och dessutom tvinga banken att offentliggöra hela sitt insättarebestånd. Ej heller synes behov föreligga att beträffande bankaktiebolag kräva iakttagande av samma regler, som i förevarande hänseende gälla för andra aktiebolag. Till skyddande av borgenärernas intresse givas nämligen i 49 § banklagen föreskrifter om det förhållande, som skall förefinnas mellan bankaktiebolags inlåning och beloppet av dess egna fonder, vilka föreskrifter givetvis äga tillämpning jämväl efter det grundfonden nedsatts. Bankaktiebolag äro även, i motsats till andra bolag, föremål för särskild tillsyn, vilket förhållande givetvis är ägnat att skydda borgenärernas intresse. Beaktas bör vidare, att flertalet av bankernas skulder äro av kortfristig natur, och att sålunda borgenärerna i regel äga möjlighet att, då grundfonden nedsattes, påfordra förbindelsernas fullgörande. På grund av det anförda, har kommittén ansett sig böra förorda införande av ett i vissa hänseenden förenklat kallelseförfarande. Föreskrifter härom återfinnas i 39 b § 2 mom. senare delen. Kommittén har sålunda föreslagit bestämmelser

av innehåll, att rätten skall utfärda kallelse å bolagets borgenärer med föreläggande för den, som vill bestrida ansökningen, att inom ett år göra anmälan därom, vid äventyr att han eljest anses hava medgivit ansökningen, samt att skyldigheten att styrka, att borgenärerna blivit till fullo förnöjda, medgivit nedsättningen eller erhållit betryggande säkerhet, skall avse endast sådan borgenär, som hos rätten bestritt ansökningen. Särskilda kallelser skola sålunda icke förekomma vare sig i fråga om kronans ombudsman eller bolagets kända borgenärer. Då med hänsyn till de föreslagna ändringarna hänvisning icke kan göras till bestämmelserna om årsstämmning, hava i paragrafen införts närmare föreskrifter om inställelsedag och sättet för kallelstens kungörande. Dessa föreskrifter överensstämman med motsvarande regler i fråga om årsstämmning med allenast den avvikelse, att då personliga kallelser icke erfordras, ansetts lämpligt, att kungörelse sker jämväl i tidning inom orten.

Jämväl i fråga om sådan nedsättning av grundfonden, som sker till beredande av möjlighet till avskrivning av lidna förluster, har kommittén ansett sig böra i huvudsak upptaga aktiebolagslagens bestämmelser. Liksom i aktiebolagslagen har dylik nedsättning angivits skola ske därigenom, att nedsättningsbeslutet innefattar föreskrift om motsvarande belopp avsetts till reservfond. Tydligt är, att i dylikt fall nedsättningen icke i och för sig medför någon försämring av borgenärernas ställning. Densamma innebär endast en bokföringsåtgärd, betingad av redan lidna förluster. Ej heller försämras i verkligheten borgenärernas rätt genom nedsättningen, i varje fall icke därest grundfonden därefter genom tillskott av nytt kapital ökas med ett mot nedsättningen svarande belopp. Av betydelse för borgenärerna blir nedsättningen först då den nedsatta grundfonden lägges till grund för vinstutdelning. I följd härav har kommittén, i anslutning till aktiebolagslagens bestämmelser, i förslaget upptagit regler, enligt vilka i fall, varom här är fråga, rättens tillstånd icke erfordras för själva nedsättningsåtgärden utan endast till en på grundval av det nedsatta kapitalet verkställd vinstutdelning. De skäl, som enligt vad ovan berörts tala för införande av ett enklare kungörelseförfarande vid meddelande av tillstånd till nedsättning, kunna emellertid åberopas även beträffande sådant tillstånd, varom nu är fråga. Med hänsyn härtill förordar kommittén i 39 b § 3 mom. sådan avvikelse från aktiebolagslagens bestämmelse, att ej heller vid nu omförmälda förfarande personliga kallelser skola förekomma.

Från aktiebolagslagen hava i 39 b § 4—6 mom. upptagits bestämmelser om registrering av nedsättningsbeslut och om verkan av bolagets försäntande i konkurs ävensom rörande skyldighet för styrelsen att, då aktie blivit inlöst eller dess belopp minskat, låta förse aktiebrevet med påskrift därom.»

De föreslagna 154 a och 155 a §§ skulle vara tillämpliga å solidariska bankbolag. Den förra innefattar bestämmelser om nedsättning av grundfond och den senare stadganden om nedsättning av kommanditfond genom inlösen av kommanditlotter. Genom dessa bestämmelser skulle möjlighet icke beredas till nedsättning av redan befintliga kommanditfonder. Bestämmelser, varigenom nedsättning av dylik kommanditfond skulle medgivas, har kommittén funnit vara obehövlige, enär för de fyra solidariska bankbolag, som för närvarande hava kommanditfonder, uppgående till

respektive 7.5, 1.0, 0.75 och 1.0 miljoner kronor, någon nedsättning av kommanditfonden ansetts icke kunna ifrågakomma.

De av kommittén sålunda föreslagna bestämmelserna skulle föranleda ändringar jämväl i ett flertal andra paragrafer samt införande av tre nya paragrafer, betecknade 86 a, 86 b och 202 a §§. De ändrade och nya bestämmelserna enligt kommitténs förslag överensstämman i huvudsak med motsvarande bestämmelser i den allmänna aktiebolagslagen.

I de avgivna yttrandena har kommitténs förslag icke i och för sig mött någon gensaga. Allenast den allmänna invändningen har gjorts, att de ifrågasatta ändringarna, för vilka aktiebolagslagens motsvarande bestämmelser tjäna såsom mönster, borde anstå tills en väntad revision av sistnämnda lag ägt rum.

Utlä'anden.

Bank- och fondinspektionen har framhållit, att kommitténs motiv för införande i banklagen av nu ifrågavarande bestämmelser icke torde hava varit att bringa banklagen i större överensstämmelse med aktiebolagslagen utan fastmera bland annat att möjliggöra sådana förändringar i avseende å en banks grundfond, som kunde föranledas bland annat av minskning i rörelsen. En särskild fördel med de nu åsyftade bestämmelserna skulle enligt inspektionens mening vara, att de syntes kunna bringas i tillämpning även å redan gjorda rekonstruktioner. Genom nedsättning av grundfonden och utfärdande av aktier med företrädesrätt skulle ett återförande av vissa med stöd av aktiebolaget Kreditkassan av år 1922 rekonstruerade banker till mera normala förhållanden kunna påskyndas. Fall syntes ock kunna tänkas, där en nedsättning av grundfonden utan samband med nyemission lämpligen borde ifrågakomma för att bättre anpassa kapitalet till den nuvarande rörelsen. Bank- och fondinspektionen har tillstyrkt kommitténs förslag i förevarande del under framhållande av det önskvärda i att förslaget snarast möjligt måtte upphöjas till lag.

Fullmäktige i riksbanken hava icke haft något att erinra emot kommitténs förslag, och kommerskollegium har icke ansett sig böra ingå på ett bedömande av de nu ifrågavarande bestämmelserna, desto hellre som desamma icke stode i något nödvändigt sammanhang med de övriga förslag till ändringar i banklagen, vilka ägde en allmännare betydelse för näringslivet.

Att, på sätt ifrågasatts i vissa av de över kommittéförslaget avgivna yttrandena, låta anstå med ändrad banklagstiftning i förevarande avseende, tills en ännu icke igångsatt överarbetning av den allmänna aktiebolagslagen blivit verkställd, synes mig icke under för handen varande omständigheter påkallat. Även om, vad särskilt angår kapitalnedsättning, det skulle befinnas erforderligt, att gällande bestämmelser i sagda lag göras smidigare, synes man icke av denna anledning längre böra undanhålla bankbolagen möjlighet till kapitalnedsättning åtminstone i den ordning, som för närvarande gäller för vanliga aktiebolag. Hinder lär icke

*Departements-
chefen.*

möta, att, därest aktiebolagslagen i dessa delar framdeles blir ändrad, samtidigt till prövning upptages frågan om ändring jämväl av banklagens bestämmelser i ämnet.

Jag anser mig böra erinra, att man vid genomförandet av 1924 års ändringar i den allmänna aktiebolagslagen icke var främmande för tanken att bereda även bankbolag möjlighet att nedsätta sitt kapital, men att tillräcklig anledning icke då ansågs föreligga att framkomma med förslag därom. Enligt vad jag erfarit och såsom av bank- och fondinspektionen vitsordats uti dess förut omförmälda utlåtande, är emellertid behovet av ändring i banklagstiftningen i sådant hänseende numera aktuellt, och det samma synes vara fallet även vad angår frågan om rätt för bankbolag att utgiva preferensaktier. De ifrågasatta lagändringarna skulle vara ägnade att bland annat minska det faktiska tvång till uppgående i annat bankinstitut, som under vissa förhållanden kan uppkomma för bankbolag, och som är ägnat att främja en utveckling av vårt bankväsende, vilken torde av många anses såsom icke i allo önskvärd. Någon principiell betänklighet mot införande i vår banklagstiftning av dessa nyheter synes icke förefinnas och har icke heller framförts i de över kommittébetänkandet avgivna yttrandena.

Vid sådant förhållande och då de bestämmelser, varom är fråga, utgöra ett helt för sig utan inre samband med vad kommittén i övrigt föreslagit, har jag ansett mig böra förorda utbrytning och en snabbare behandling av ifrågavarande spørsmål.

Av den redogörelse jag förut lämnat framgår, att bestämmelserna, såsom de av kommittén formulerats, i huvudsak överensstämja med motsvarande stadganden i den allmänna aktiebolagslagen. De avvikelser, som förekomma, hava sin grund i särskilda förhållanden, som råda inom bankväsendet.

Jag finner av sålunda anförda skäl, att kommitténs nu omförmälda förslag bör med några smärre redaktionella jämkningar upphöjas till lag.»

Föredraganden uppläser härefter förslag till *lag om ändring i vissa delar av lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse*, av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, samt hemställer, att lagrådets utlåtande över förslaget måtte, för det i § 87 regeringsformen angivna ändamål, inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställen tackes Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Svante Ericsson.

*Bilaga.***Förslag**

till

Lag**om ändring i vissa delar av lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse.**

Härigenom förordnas, dels att i lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse skola införas sju nya paragrafer med beteckning 39 a, 39 b, 86 a, 86 b, 154 a, 155 a och 202 a av den lydelse nedan sägs, dels ock att övriga här nedan införda paragrafer av samma lag, av vilka lagrum 244 och 252 §§ ändrats genom lag den 1 september 1923 (nr 350), skola — 4, 21, 29, 38, 43, 75, 117, 118, 132, 159, 243, 244, 251 och 252 §§ i nedan intagna delar — jämte överskrifterna till 24—39 §§ och 139—155 §§ hava den ändrade lydelse, som av det följande framgår:

4 §.

Bolagsordning för bankaktiebolag skall angiva

- 1) bolagets firma;
- 2) de — — — utöva;
- 3) den — — — säte;
- 4) antalet — — — beslutförhet;
- 5) huruvida — — — behandling;
- 6) det — — — vidtagna;
- 7) grunderna för utövande av rösträtt och för fattande av beslut å bolagsstämma, såvitt de skola avvika från vad härom finnes föreskrivet i 74, 86 och 86 b §§;
- 8) grundfonden — — — maximikapitalet;
- 9) det — — — lyda;
- 10) antalet — — — befattningar.

Där ej alla aktier skola medföra samma rätt, skall i bolagsordningen angivas det belopp, vartill aktier med företrädesrätt må kunna utgivas, och det företräde, de skola medföra, ävensom, såframt grundfonden skall kunna, utan ändring av bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, den rätt till teckning eller erhållande av nya aktier, som vid grundfondens ökning må tillkomma varje särskilt slag av aktier.

Skall förbehåll träffas enligt 39 a § om grundfondens nedsättning genom inlösen av aktier, varde bestämmelse härom intagen i bolagsordningen.

21 §.

Å — — — styrelseledamöter.

Har förbehåll träffats enligt 39 a § om grundfondens nedsättning genom inlösen av aktier, varde ock det förbehåll angivet i aktiebrevet.

Om inbetalning, ökning och nedsättning av grundfonden.

29 §.

Beslutet — — — tecknarna;

5) där ej de nya aktierna skola vara likställda med de förutvarande, den olikhet, som mellan dem skall förefinnas.

31 §.

Där alla förutvarande aktier äga lika rätt, vare varje aktieägare berättigad att, i den mån sådant kan ske, av de nya aktierna efter teckning erhålla det antal, som svarar mot hans andel i den förutvarande grundfonden.

Det åligger styrelsen att genom kungörelse i allmänna tidningarna och i tidning inom den ort, där styrelsen har sitt säte, ävensom, i den mån så ske kan, genom rekommenderade brev om bolagsstämmans beslut om grundfondens ökning underrätta aktieägarna. Där ej alla aktier skola medföra samma rätt, skola bolagsordningens bestämmelser om aktier av olika slag angivas i kungörelsen och breven till aktieägarna.

38 §.

Grundfonden — — — tillämpning.

Bolagsstämmans beslut om ökningen skall, där ej de nya aktierna skola vara likställda med de förutvarande, angiva den olikhet, som dem emellan skall förefinnas.

Där alla förutvarande aktier äga lika rätt, vare varje aktieägare berättigad att av de nya aktierna erhålla det antal, som svarar mot hans andel i den förutvarande grundfonden.

Beslutet — — — vunnits.

Innefattar — — — ärendet.

Grundfonden — — — överföras.

Ej — — — utlämnats.

39 a §.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse om minimi- och maximikapital, må grundfonden, såframt förbehåll därom gjorts i bolagsordningen, sådan denna i samband med bankaktiebolagets bildande blivit av Konungen stadfäst, kunna genom inlösen av därvid utgivna aktier med företrädesrätt enligt bestämda grunder nedsättas, dock ej under minimikapitalet.

Dylik nedsättning av grundfonden må kunna ske jämväl genom inlösen av aktier med företrädesrätt, som senare utgivits, såframt förbehåll därom gjorts, efter ty ovan sägs, eller ock träffats i beslutet om aktiernas utgivande och intagits i bolagsordningen.

Förbehåll, varom nu är sagt, må ej bringas till verkställighet, förrän detsamma blivit registrerat. Då nedsättning verkställts, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom för registrering.

Har aktie, enligt vad ovan sägs, blivit inlöst, bör aktiebrevet genom styrelsens försorg förses med påskrift om inlösandet.

39 b §.

Beslut om nedsättning av grundfonden i annat fall än i 39 a § sägs kan fattas endast av bolagsstämma. Beslutet skall angiva det belopp, varmed grundfonden skall nedsättas, ändamålet med nedsättningen samt det sätt, varpå nedsättningen skall genomföras. Kan nedsättningen ej ske utan ändring av bolagsordningen, skall vid ansökningen om Konungens stadfästelse å sådan ändring fogas, i två exemplar, av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga bevittnade namnunderskrifter styrkt avskrift av protokoll, som förts i ärendet, och skall i övrigt iakttagas vad i 87 § är stadgat. Erfordras ej ändring av bolagsordningen, skall styrelsen ofördröjligen, med bifogande av protokollsavskrifter som nyss sagts, anmäla beslutet om nedsättning för registrering.

Beslut om sådan nedsättning må, där det ej tillika innefattar föreskrift, att ett nedsättningen motsvarande belopp skall avsättas till reservfonden, ej bringas till verkställighet utan rättens tillstånd. Ansökan om rättens tillstånd skall vara åtföljd av bevis, att beslutet blivit registrerat. Rätten utfärde kallelse å bolagets borgenärer, med föreläggande för den, som vill bestrida ansökningen, att sist före klockan tolv å viss dag näst efter ett år skriftligen hos rätten göra anmälan därom vid äventyr, att han eljest anses hava medgivit ansökningen. Har bolagets styrelse sitt säte å landet och äskas ej urtima ting, då må inställelsen utsättas till det lagtima ting, som infaller näst efter ett år. Kallelsen varde å rättens dörr anslagen ett år före inställelsedagen samt kungjord i allmänna tidningarna och minst en tidning i orten tre gånger, första gången tio och tredje gången sist fyra månader, innan den dag inträffar. Styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit grundfondens nedsättning eller att säkerhet, som av rätten godkännes, ställts för deras fordringar, varde ansökningen bifallen.

Innefattar beslut om grundfondens nedsättning tillika föreskrift om motsvarande beloppes avsättning till reservfonden, skall grundfonden anses nedsatt, då beslutet om nedsättningen blivit registrerat; dock må vinstutdelning icke äga rum, förrän rättens tillstånd därtill erhållits eller grundfonden enligt verkställd registrering ökats med ett mot nedsätt-

ningen svarande belopp. Ansökan om rättens tillstånd till vinstutdelning skall vara åtföljd av bevis, att beslutet om nedsättningen blivit registrerat. Rätten utfärde kallelse å bolagets borgenärer, med föreläggande för den, som vill bestrida ansökningen, att sist före klockan tolv å viss dag näst efter tre månader skriftligen hos rätten göra anmälan därom vid äventyr, att han eljest anses hava medgivit ansökningen. Har bolagets styrelse sitt säte å landet, och äskas ej urtima ting, då må inställelsen utsättas till det lagtima ting, som infaller näst efter tre månader. Kallelsen varde å rättens dörr anslagen tre månader före inställeledagen samt kungjord i allmänna tidningarna och minst en tidning i orten tre gånger, första gången två månader och tredje gången sist en månad, innan den dag inträffar. Styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit vinstutdelning eller att säkerhet, som av rätten godkännes, ställts för deras fordringar, varde ansökningen bifallen.

Rättens beslut, varigenom tillstånd till nedsättning eller vinstutdelning meddelas, skall i huvudskrift eller styrkt avskrift genom styrelsens försorg insändas för registrering. Likaledes åligger det styrelsen att, då nedsättning, som ej är förenad med motsvarande belopps avsättning till reservfonden, verkställts, därom göra anmälan för registrering.

Nedsättning av grundfonden, som ej är förenad med motsvarande belopps avsättning till reservfonden, vare, där bolagets egendom avträdes till konkurs, som börjar inom ett år från det rättens beslut efter verkställd registrering kungjordes i allmänna tidningarna, utan verkan mot borgenär, som ej till nedsättningen samtyckt eller vid fordringens tillkomst hade kännedom om rättens beslut, varigenom nedsättning medgivits.

Har till fullgörande av beslutet om nedsättning av grundfonden aktie blivit inlöst eller dess belopp minskat, bör aktiebrevet genom styrelsens försorg fördes med påskrift därom.

41 §.

Ej må till aktieägarna annorledes än i följd av grundfondens nedsättning, efter ty i 39 a och 39 b §§ sägs, utbetalas annat än den vinst, som förefinnes enligt fastställd balansräkning för sista året, i den mån vinsten ej skall avsättas till reservfonden. Angående förbud mot vinstutdelning för visst fall är i 39 b § 3 mom. särskilt stadgat.

Varder vinstutdelning beslutad och verkställd i strid med vad i 1 punkten här ovan eller i 39 b § 3 mom. stadgats eller med bestämmelse i bolagsordningen, vare de, som uppburit sådan utdelning, skyldiga att återbära densamma; och ansvare därjämte de, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

43 §.

- Jämte — — — — balansräkning:
- 1) Bolagets — — — — anskaffande.
 - 2) Andra — — — — avlämna.
 - 3) Osäkra — — — — avskrivnas.
 - 4) Fast — — — — balansräkning.
 - 5) De belopp, vartill grund- och reservfonder samt andra fonder uppgå, skola var för sig i balansräkningen uppföras bland skulderna.
 - 6) Kostnader — — — — tillgång.

75 §.

Bolagsstämma — — — — säte.

Styrelsen har att, på sätt bolagsordningen föreskriver, kalla aktieägarna till bolagsstämma. Föreskrivna kallelseåtgärder skola vara vidtagna senast två veckor före ordinarie stämma och senast en vecka före extra stämma. Där för giltighet av beslut erfordras, att det fattas å två på varandra följande stämmor, må kallelse till andra stämman ej ske, innan den första hållits. Kallelse till andra stämman skall, såframt för beslutets giltighet erfordras, att det å denna stämma biträdes av samtliga röstande eller samtliga i omröstningen deltagande ägare av aktier av visst slag, jämväl, där så ske kan, försändas i rekommenderat brev till, i förra fallet, varje aktieägare och, i senare fallet, varje ägare av aktie av nämnda slag.

86 §.

Beslut, som innefattar sådan ändring av bolagsordningen, att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom. Försämras genom beslutet allenast vissa aktiers rätt, erfordras dock samtycke endast av ägarna till nämnda aktier, och gälle i övrigt angående giltigheten av beslutet vad här nedan är för varje särskilt fall stadgat.

Beslut avseende ändring av bolagsordningen i fråga om grunderna för utövande av rösträtt och för fattande av beslut å bolagsstämma vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, samt å den stämma, som sist hålles, biträts av samtliga röstande och dessa tillika företrätt minst tre fjärdedelar av hela grundfonden. Har, i samband med beslut om nedsättning av grundfonden enligt 39 b §, fattats beslut angående ändring av bolagsordningen i fråga om grunderna för utövande av rösträtt, och innefattar sistnämnda beslut ej annan ändring än som erfordras för att förhindra, att förhållandet mellan aktier med olika rätt genom nedsättningen rubbas, gälle med avseende å dylikt beslut om ändring av bolagsordningen vad i 4 mom. stadgas.

Beslut om sådan ändring av bolagsordningen, att grundfonden må ökas,

vare, där aktier med olika rätt finnas, ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, samt å den stämma, som sist hålles, biträts av minst tre fjärdedelar av de röstande och dessa tillika företrätt minst tre fjärdedelar av hela grundfonden samt minst tre fjärdedelar av varje särskilt slag av aktier.

Beslut om annan ändring av bolagsordningen eller om bolagets trädande i likvidation i andra fall än i 92 och 93 §§ sägs vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträts av minst två tredjedelar av de röstande.

Är för giltighet av beslut, varom nu är sagt, något ytterligare villkor bestämt i bolagsordningen, lände ock det till efterrättelse.

Å beslut om ändring av bolagsordningen skall sökas Konungens stadfästelse.

86 a §.

Beslut, som i 86 § 3 mom. avses, så ock beslut enligt samma paragrafs 4 och 5 mom. om sådan ändring av bolagsordningen, att aktier med företrädesrätt må utfärdas, skall innehålla bestämmelser om det belopp, vartill nya aktier må utgivnas, om de rättigheter, som i förhållande till de förutvarande aktierna skola tillkomma de nya, samt om den rätt till teckning eller erhållande av nya aktier, som vid grundfondens ökning må tillkomma varje särskilt slag av aktier.

86 b §.

Beslut om nedsättning av grundfonden enligt 39 b § vare, där ej samtliga aktieägare förenat sig därom, ej giltigt, med mindre beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträts av minst två tredjedelar av de röstande. Rubbas genom beslutet rättsförhållandet mellan aktierna, erfordras därjämte samtycke av ägarna av de aktier, vilkas rätt genom beslutet försämras. Har i bankaktiebolag, där aktier med olika rätt finnas, fattats beslut, som avser nedsättning med lika belopp av samtliga aktier av visst slag, och innehåller beslutet tillika, att till reservfonden skall avsättas ett mot nedsättningen svarande belopp, vare, änskönt genom beslutet den rätt, som tillkommer dessa aktier, försämras, beslutet giltigt, där de i omröstningen deltagande ägarna av sådana aktier förenat sig om beslutet samt de tillika företrätt tre fjärdedelar av samtliga aktier av sagda slag. Är för giltighet av beslut, varom ovan sägs, något ytterligare villkor bestämt i bolagsordningen, lände det till efterrättelse.

94 §.

Har bolagsstämman i enlighet med 86 § 4 mom. beslutat, att bolaget skall träda i likvidation, eller skall eljest likvidation verkställas, välje bolagsstämman en eller flere likvidatorer att verkställa likvidationen.

117 §.

Huvudlottägarna stånde öppet att med sig förena kommanditlottägare. Sådana lottägare äro icke för bolagets förbindelser ansvariga med mera än de i bolaget insatt eller åtagit sig insätta. Ej må kommanditlottägare i bolaget inrymmas för större belopp än som motsvarar hälften av grundfonden. Det av kommanditlottägare tillskjutna belopp (kommanditfond) häftar lika med grundfonden för bolagets samtliga förbindelser, men äga vid bolagets upplösning kommanditlottägare återfå vad de insatt, innan utdelning å huvudlotterna må äga rum. Kommanditlott skall lyda å samma belopp som huvudlott. Vad för kommanditlott skall inbetalas må ej bestämmas till lägre belopp än det, varå lotten skall lyda. Kommanditlott vare mot bolaget odelbar.

Kommanditlottägare — — — revisorer.

118 §.

Bolagsordning för solidariskt bankbolag skall angiva

- 1) bolagets firma;
- 2) de — — — utöva;
- 3) den — — — säte;
- 4) antalet — — — beslutförhet;
- 5) huruvida — — — behandling;
- 6) det — — — vidtagna;
- 7) grunderna för utövande av rösträtt och för fattande av beslut å bolagsstämman, såvitt de skola avvika från vad härom finnes föreskrivet i 190, 202 och 202 a §§;
- 8) grundfonden — — — maximikapitalet;
- 9) det — — — lyda;
- 10) antalet — — — befattningar;
- 11) huruvida — — — erforderliga.

Skall förbehåll träffas enligt 155 a § om nedsättning av kommanditfonden genom inlösen av kommanditlotter, varde bestämmelse härom intagen i bolagsordningen.

132 §.

Å — — — styrelseledamöter.

Har förbehåll träffats enligt 155 a § om nedsättning av kommanditfonden genom inlösen av kommanditlotter, varde ock det förbehåll angivet i lottbrevet.

Om inbetalning, ökning och nedsättning av grundfonden samt om kommanditfonden.

154 a §.

Beslut om nedsättning av grundfonden kan fattas endast av bolagsstämma. Beslutet skall ange det belopp, varmed grundfonden skall nedsättas, ändamålet med nedsättningen samt det sätt, varpå nedsättningen skall genomföras. Kan nedsättningen ej ske utan ändring av bolagsordningen, skall vid ansökningen om Konungens stadfästelse å sådan ändring fogas, i två exemplar, av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga bevittnade namnunderskrifter styrkt avskrift av protokoll, som förts i ärendet, och skall i övrigt iakttagas vad i 203 § är stadgat. Erfordras ej ändring av bolagsordningen, skall styrelsen ofördröjligen, med bifogande av protokollsavskrifter som nyss sagts, anmäla beslutet om nedsättning för registrering.

Beslut om sådan nedsättning må, där det ej tillika innefattar föreskrift, att ett nedsättningen motsvarande belopp skall avsättas till reservfonden, ej bringas till verkställighet utan rättens tillstånd. Ansökan om rättens tillstånd skall vara åtföljd av bevis, att beslutet blivit registrerat. Rätten utfärde kallelse å bolagets borgenärer, med föreläggande för den, som vill bestrida ansökningen, att sist före klockan tolv å viss dag näst efter ett år skriftligen hos rätten göra anmälan därom vid äventyr, att han eljest anses hava medgivit ansökningen. Har bolagets styrelse sitt säte å landet och äskas ej urtima ting, då må inställelsen utsättas till det lagtima ting, som infaller näst efter ett år. Kallelsen varde å rättens dörr anslagen ett år före inställelsedagen samt kungjord i allmänna tidningarna och minst en tidning i orten tre gånger, första gången tio och tredje gången sist fyra månader, innan den dag inträffar. Styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit grundfondens nedsättning eller att säkerhet, som av rätten godkännes, ställts för deras fordringar, varde ansökningen bifallen.

Innefattar beslut om grundfondens nedsättning tillika föreskrift om motsvarande belopp avsättning till reservfonden, skall grundfonden anses nedsatt, då beslutet om nedsättningen blivit registrerat; dock må vinstutdelning icke äga rum, förrän rättens tillstånd därtill erhållits eller grundfonden enligt verkställd registrering ökats med ett mot nedsättningen svarande belopp. Ansökan om rättens tillstånd till vinstutdelning skall vara åtföljd av bevis, att beslutet om nedsättningen blivit registrerat. Rätten utfärde kallelse å bolagets borgenärer, med föreläggande för den, som vill bestrida ansökningen, att sist före klockan tolv å viss dag näst efter tre månader skriftligen hos rätten göra anmälan därom vid äventyr, att han eljest anses hava medgivit ansökningen.

Har bolagets styrelse sitt säte å landet, och äskas ej urtima ting, då må inställelsen utsättas till det lagtima ting, som infaller näst efter tre månader. Kallelsen varde å rättens dörr anslagen tre månader före inställelsedagen samt kungjord i allmänna tidningarna och minst en tidning i orten tre gånger, första gången två månader och tredje gången sist en månad, innan den dag inträffar. Styrces inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit vinstutdelning eller att säkerhet, som av rätten godkännes, ställts för deras fordringar, varde ansökningen bifallen.

Rättens beslut, varigenom tillstånd till nedsättning eller vinstutdelning meddelas, skall i huvudskrift eller styrkt avskrift genom styrelsens försorg insändas för registrering. Likaledes åligger det styrelsen att, då nedsättning, som ej är förenad med motsvarande belopps avsättning till reservfonden, verkställts, därom göra anmälan för registrering.

Nedsättning av grundfonden, som ej är förenad med motsvarande belopps avsättning till reservfonden, vare, där bolagets egendom avträdes till konkurs, som börjar inom ett år från det rättens beslut efter verkställd registrering kungjordes i allmänna tidningarna, utan verkan mot borgenär, som ej till nedsättningen samtyckt eller vid fordringens tillkomst hade kännedom om rättens beslut, varigenom nedsättning medgivits.

Har till fullgörande av beslutet om nedsättning av grundfonden huvudlott blivit inlöst eller dess belopp minskat, bör lottbrevet genom styrelsens försorg förse med påskrift därom.

155 a §.

Kommanditfonden må, såframt förbehåll därom gjorts i bolagsordningen, sådan denna i samband med bankbolagets bildande blivit av Konungen stadfäst, kunna genom inlösen av därvid utgivna kommanditlotter enligt bestämda grunder nedsättas.

Dylik nedsättning av kommanditfonden må kunna ske jämväl genom inlösen av kommanditlotter, som senare utgivits, såframt förbehåll därom gjorts, efter ty ovan sägs, eller ock träffats i beslutet om lotternas utgivande och intagits i bolagsordningen.

Förbehåll, varom nu är sagt, må ej bringas till verkställighet, förrän detsamma blivit registrerat. Då nedsättning verkställts, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom för registrering.

Har kommanditlott, enligt vad ovan sägs, blivit inlöst, bör lottbrevet genom styrelsens försorg förse med påskrift om inlösandet.

157 §.

Ej må till lottägarna annorledes än i följd av grundfondens nedsättning enligt 154 a § eller nedsättning av kommanditfond, efter ty i 155 a § sägs,

utbetalas annat än den vinst, som förefinnes enligt fastställd balansräkning för sista året, i den mån vinsten ej skall avsättas till reservfonden. Angående förbud mot vinstutdelning för visst fall är i 154 a § 3 mom. särskilt stadgat.

Varder vinstutdelning beslutad och verkställd i strid med vad i 1 punkten här ovan eller i 154 a § 3 mom. stadgats eller med bestämmelse i bolagsordningen, vare de, som uppburit sådan utdelning, skyldiga att återbära densamma; och ansvare därjämte de, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

159 §.

Jämte — — — balansräkning:

- 1) Bolagets — — — anskaffande.
- 2) Andra — — — avlämna.
- 3) Osäkra — — — avskrivnas.
- 4) Fast — — — balansräkning.
- 5) De belopp, vartill grund- och reservfonder, kommanditfond samt andra fonder uppgå, skola var för sig i balansräkningen uppföras bland skulderna.
- 6) Kostnader — — — tillgång.

202 a §.

Beslut om nedsättning av grundfonden enligt 154 a § vare, där ej samtliga huvudlottägare förenat sig därom, ej giltigt, med mindre beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträts av minst två tredje-delar av de röstande. Är för giltighet av beslut, varom nu är sagt, något ytterligare villkor bestämt i bolagsordningen, lände det till efterrättelse.

243 §.

Beviljas — — — tillkommer.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse, varom förmäles i 4 § 1 mom. under 7) eller i 2 mom., eller förbehåll, som i 4 § 3 mom. sägs, varde anmärkning om den bestämmelse eller det förbehåll gjord i registret.

Den — — — sökanden.

244 §.

Beviljas — — — fullgöras.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse, varom förmäles i 118 § 1 mom. under 7), eller förbehåll, som i 118 § 2 mom. sägs, varde anmärkning om den bestämmelse eller det förbehåll gjord i registret.

Den — — — sökanden.

251 §.

Med böter från och med femtio till och med två tusen kronor eller fängelse straffes

- 1) stiftare — — — uppgift;
 - 2) styrelseledamot — — — uppgift;
 - 3) styrelseledamot — — — aktieboken;
 - 4) styrelseledamot eller likvidator, som uppsåtligen i strid med bestämmelser i 39 b § 3 mom., 41 § 1 mom. 1 punkten, 154 a § 3 mom. eller 157 § 1 mom. 1 punkten låter verkställa utbetalning till delägare;
 - 5) styrelseledamot — — — 159 §;
 - 6) revisor — — — granskats;
 - 7) revisor — — — uppdrag;
 - 8) en — — — 187 §.
- Ej — — — straff.

252 §.

Bryter — — — stadgat,
 eller — — — 3 mom.,
 eller underlåter styrelseledamot att iakttaga föreskrift, som i 21 §, 23 § sista momentet, 30 §, 32 §, 33 § 4 mom., 36 § 1 mom., 38 § sista momentet, 39 a § 3 mom. 2 punkten, 39 b § 1 mom. 4 punkten eller 4 mom., 61 §, 65 §, 69 § 1 mom., 73 § 1 eller 4 mom., 87 §, 132 §, 137 §, 143 § 1 mom., 146 §, 148 §, 149 § 4 mom., 152 § 1 mom., 154 § sista momentet, 154 a § 1 mom. 4 punkten eller 4 mom., 155 § 1, 2 eller 3 mom., 155 a § 3 mom. 2 punkten, 177 §, 181 §, 185 § 1 mom., 189 § 1 eller 4 mom. eller 203 § är meddelad,
 eller — — — förteckningen,
 eller — — — stadgat,
 straffes — — — kronor.
 Samma — — — åligger.
 Förseelse — — — däri.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 5 mars 1928.

Närvarande:

justitierådet VON SETH,
justitierådet WEDBERG,
regeringsrådet PLANTING-GYLLENBÅGA,
justitierådet ALEXANDERSON.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 3 februari 1928, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets yttrande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till *lag om ändring i vissa delar av lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av byråchefen Albert Tondén.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:
Oskar Adelson.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 9 mars 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Lyberg, lagrådets den 5 mars 1928 avgivna utlåtande angående det till lagrådet den 3 februari 1928 remitterade förslaget till lag om ändring i vissa delar av lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse, vilket förslag av lagrådet lämnats utan anmärkning.

Föredraganden hemställer, att lagförslaget, efter vissa formella jämkningar i detsamma, måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Olga Gjörloff.